

Jaarverslag 2023

Wet open overheid (Woo)

Inhoudsopgave

- 1. Wet open overheid3
 - Passieve openbaarmaking3
 - Actieve openbaarmaking3
 - Vooruitblik 20244
- 2. Behandeling Woo-verzoeken4
 - Aard en inhoud van Woo-verzoeken4
 - Afhandeling Woo-verzoeken5
 - Behandeltermijn.....5

1. Wet open overheid

De Wet open overheid is op 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden. In de Woo is de actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie geregeld. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overheidsinformatie neergelegd in een document in beginsel openbaar is. Enkel de documenten waar een uitzonderingsgrond op van toepassing is, mogen van openbaarmaking onthouden worden¹. De uitzonderingsgronden die openbaarmaking in de weg staan zijn vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Woo². Een aantal van de uitzonderingsgronden zijn hetzelfde als de uitzonderingsgronden uit de Wob, maar met de inwerkingtreding van de Woo zijn er ook een aantal uitzonderingsgronden toegevoegd om zo belangen als openbare veiligheid en economische belangen beter te waarborgen.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking ziet op informatie openbaar maken op verzoek. Dit kan bij de gemeente Staphorst via een webformulier op de website of per e-mail een verzoek elektronisch in te dienen. Schriftelijk mag natuurlijk ook altijd. De afhandelingstermijn voor een Woo verzoek is 4 weken, waarbij de termijn om een omvangrijk of complex verzoek te verdagen twee weken bedraagt. In de Woo kan sprake zijn van een verzoeker die als bijzonder aangemerkt wordt waardoor een ander regime gaat gelden, dan bij een regulier Woo-verzoeker. Zo is er, naast de reguliere verzoeker, de verzoeker die informatie over zichzelf verzoekt, een verzoeker die bijzondere belangen heeft bij openbaarmaking en de verzoeker die toegang krijgt tot niet-openbare informatie ten behoeve van een onderzoek.

Actieve openbaarmaking

Naast passieve openbaarmaking op verzoek heeft de gemeente de inspanningsverplichting tot actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Actieve openbaarmaking houdt in dat de gemeente uit eigen beweging documenten publiceert en toegankelijk maakt. Die documenten zijn verdeeld over 11 informatiecategorieën, en dienen integraal of in overzichtsvorm openbaar gemaakt te maken. De openbaarmaking moet elektronisch geschieden op een digitale infrastructuur in stand gehouden door de minister van Binnenlandse Zaken. Begin 2023 is het daartoe bestemde landelijke PLOOI stopgezet. Gemeenten zijn opgeroepen zelf een digitaal platform te ontwikkelen, dat aansluit op de nieuwe, landelijke Woo-index. Eind 2023 zijn in gemeente Staphorst voorbereidingen voor zo'n platform getroffen, dat in maart 2024 in gebruik is genomen: open.staphorst.nl.

De implementatie van de categorieën vormt een omvangrijke operatie, waarom is besloten de verplichte actieve openbaarmaking gefaseerd per informatiecategorie bij Koninklijk Besluit in te voeren. Voor elke categorie wordt landelijk, ten behoeve van de implementatie, een beslischulp of definitie opgesteld. Woo-besluiten worden reeds op de nieuwe website openbaar gemaakt, waardoor gemeente Staphorst voldoet aan de inspanningsverplichting om overheidsinformatie uit eigen beweging te publiceren. Naast Woo-besluiten maakte gemeente Staphorst al uiteenlopende informatie openbaar vanuit andere wet- en regelgeving via andere kanalen, zoals www.overheid.nl en www.staphorst.nl.

¹ Bijlage bij *Kamerstukken II* 2018/19, 35112, nr. 3, p. 1-2.

² Artikelen 5.1 -5.7 Wet open overheid

Vooruitblik 2024

Naast de lancering van de nieuwe website begin 2024, zal de aandacht komend jaar liggen bij bewustwording in de organisatie en op de voorbereiding op de aanstaande, verwachte verplichte openbaarmaking van verschillende documenten, zoals convenanten.

In het kader van de bewustwording worden teams meegenomen in wat de Woo voor hen betekent, het herkennen van openbaar te maken documenten en in de anonimisering van persoonsgegevens.

Omdat er nog geen Koninklijke Besluiten zijn genomen over de invoering van de categorieën, zullen in 2024 de werkprocessen met documenten die vallen onder de eerste tranche van informatiecategorieën voorbereid worden op openbaarmaking. Onderzocht wordt of werkprocessen en systemen en applicaties aanpassing behoeven.

2. Behandeling Woo-verzoeken

In 2023 ontving de gemeente Staphorst 15 Woo-verzoeken. Het aantal verzoeken is behoorlijk gedaald ten opzichte van een aantal jaren eerder door de invoering van de Wet misbruik Wob in 2016. Deze wet heeft de mogelijkheid om een dwangsom te vorderen ingeperkt. Na deze daling is er landelijk een stijgende trend te zien in het aantal verzoeken bij bestuursorganen in het kader van de Woo. Hoewel het aantal van 15 in 2023 ten opzichte van 12 in 2022 niet enorm is, lijkt de lijn wel door te zetten. Woo verzoeken worden vooral ingediend door burgers, actiegroepen en journalisten die informatie willen inzien over beleid en besluitvorming. Er is echter nog iets wat vaak voorkomt en dat is het verzoeken om stukken in het kader van een procedure bij bijvoorbeeld de rechtbank. De reden die daarvoor gegeven wordt is dat men wil voorkomen stukken te missen die wel van belang zijn.

Zoals is af te lezen in de onderstaande tabel, is er van een duidelijke stijging (nog) geen sprake binnen de gemeente Staphorst. Wel zijn de Woo-verzoeken omvangrijker en complexer dan voorheen. Het afhandelen van Woo-verzoeken vraagt daarom veel van de beschikbare tijd binnen het team Juridische Zaken.

Aard en inhoud van Woo-verzoeken

De aard en inhoud van de Woo-verzoeken is divers. In 2023 is informatie opgevraagd over:

- Alle zaken van een bepaalde casus en hoe die zijn afgehandeld

- Een onduidelijk, niet nader gespecificeerd verzoek
- Handhaving in een bepaalde casus
- Een bestemmingsplan (voorontwerp, ontwerp en uiteindelijk plan)
- Omgevingsvergunningen
- Demonstratie Kick out zwarte piet
- Rechtmatigheid, integriteit en kwaliteit welstandscommissie
- Project aanleggen fietspad
- Responsible disclosure- of coordinated vulnerability disclosure beleid
- Kwijtscheldingsaanvragen van onroerendezaakbelasting (OZB) over belastingjaren 2021,2022 en 2023
- Waarde(s) muterende factoren WOZ
- Integriteitsschending gemeenten
- Aanvraag WMO van 2020-2022 te Staphorst

Afhandeling Woo-verzoeken

Het afhandelen van een Woo-verzoek is lang niet altijd zo simpel is als het lijkt. De wet lijkt eenvoudig, maar de uitwerking is dat vaak niet. In de loop van de tijd is veel jurisprudentie ontstaan over uitzonderingsgronden, zienswijzen, het aflakken van privacygevoelige informatie en persoonlijke beleidsopvattingen, het zorgvuldig analyseren van documenten en het tijdig beslissen op een Woo-verzoek. Met het behandelen van Woo-verzoeken is daardoor behoorlijk wat tijd gemoeid. Sommige verzoeken zijn erg omvangrijk, doordat de verzoeken een ruim bereik hebben. Onder het bereik vallen ook e-mails en whatsappberichten. De gemeente moet eerst onderzoeken welke stukken onder haar berusten en onder het bereik van het verzoek vallen. Daarna moet worden beoordeeld welke stukken wel en niet (gedeeltelijk) openbaar kunnen worden gemaakt. Vervolgens moet een zorgvuldig besluit worden opgesteld.

Afhandeling Wob/Woo-verzoeken	2023
Toegewezen	7
Afgewezen	2
Buiten behandeling gesteld	3
Lopende verzoeken	2
Ingetrokken	1
Totaal	15

Behandeltermijn

De behandeltermijn voor Woo-verzoeken is vier weken, met een mogelijkheid tot verdaging met maximaal twee weken. Wanneer de gemeente niet tijdig kan beslissen wegens de omvang van een verzoek, moet de gemeente voor het einde van de termijn in overleg gaan met de verzoeker. De gemeente kan bijvoorbeeld afspreken om de documenten in verschillende delen te verstrekken dat leidt tot een snellere levering van documenten. Dit overleg schort de beslistermijn op.

De gemeente moet op tijd een beslissing nemen over een Woo-verzoek. Gebeurt dat niet, dan kan het college per brief worden gevraagd alsnog binnen (uiterlijk) twee weken die beslissing te nemen. Dit wordt een ingebrekestelling genoemd. Als er na het indienen van een ingebrekestelling twee weken zijn verstreken en het college nog niet heeft beslist op het verzoek, kan een verzoeker hiertegen beroep bij de bestuursrechter instellen. Wanneer de rechter het beroep gegrond acht, draagt hij het college op om binnen

een redelijke termijn een te besluit nemen, met daaraan gekoppeld eventueel een dwangsom. Over het algemeen stelt de bestuursrechter deze termijn op twee weken.

In 2023 zijn niet alle Woo-verzoeken binnen de daarvoor gestelde termijn afgehandeld. Bij een aantal omvangrijke Woo-verzoeken is afgesproken dat de gemeente de afhandeling doet door middel van deelbesluiten met opschorting van de beslistermijn, bijvoorbeeld in het Woo-verzoek inzake KOZP en in het Woo-verzoek inzake bestemmingsplan buitengebied.